ĢENERĀLADVOKĀTA FILIPA LEŽĒ [*PHILIPPE LÉGER*] SECINĀJUMI,

sniegti 2005. gada 14. jūlijā [1]

1. Šajā lietā Tiesai tiek lūgts precizēt, vai attiecībā uz rotaļlietām papildus noteiktajai kadmija [2] biopieejamības dienas normai — 0,6 µg, ko nosaka Padomes Direktīva 88/378/EEK [3], ir attiecināmi arī Padomes Direktīvā 91/338/EEK [4] noteiktie ierobežojumi.

2. Tāda ir jautājuma būtība, ko *Hoge Raad der Nederlanden* [Nīderlandes Augstākā tiesa] uzdeva krimināllietas pret *Geharo BV* (turpmak tekstā — "*Geharo*") ietvaros.

3. Ar šo jautājumu Tiesu lūdz pārbaudīt Direktīvas 91/338 1. panta otrā teikuma piemērošanas jomu, kā arī tās normu piemērošanu attiecībā uz rotaļlietām, uz kurām attiecas Direktīva 88/378.

I — Atbilstošās tiesību normas

A — *Kopienu tiesiskais regulējums*

4. No EKL 2. panta izriet, ka Eiropas Kopienu uzdevums ir panākt augstu vides kvalitātes aizsardzību un uzlabošanas pakāpi. Šim nolūkam un saskaņā ar EKL 3. panta 1. punktu Kopienas darbībās ir jāietver augsta veselības aizsardzības līmeņa sasniegšanas veicināšana.

5. Atbilstoši šiem mērķiem un ievērojot pieaugošo kadmija ietekmi uz cilvēku un vidi, Kopiena izstrādāja virkni pasākumu,

1 — Oriģinālvaloda — franču.

2 — Kadmijs ir metāls, kura fizikālās un ķīmiskās īpašības ir līdzīgas cinkam. Galvenokārt to izmanto akumulatoru un krāsu pigmentu ražošanā, un tas kalpo kā stabilizators plastmasas materiāliem. Tas var arī būt ietverts daudzu sakausējumu un korozijas izturīgu pārklājumu sastāvā. Kadmija paliekas var rasties daudzās produktu izgatavošanas, ražošanas un izmantošanas procesa stadijās, kā arī likvidējot atkritumus.

3 — Padomes 1988. gada 3. maija Direktīva par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz rotaļlietu drošību (OV L 187, 1. lpp.).

4 — Padomes 1991. gada 18. jūnija Direktīva 91/338/EEK, ar ko desmito reizi groza Direktīvu 76/769/EEK par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz dažu bīstamu vielu un preparātu tirgū laišanas un lietošanas ierobežojumiem (OV L 186, 59. lpp.).

kuri paredz sargāt cilvēku un vidi no šīs vielas ietekmes. Faktiski kadmijs mūsdienās ir uzskatāms par īpaši bīstamu tāpēc, ka tas vienlaicīgi ir ļoti toksisks cilvēka organismam, kā arī tam ir iespējama ilgstoša kaitīga iedarbība uz ekosistēmu.

1) Direktīva 88/378

6. Direktīva 88/378 nosaka drošības prasības, kurām rotaļlietai ir jāatbilst, pirms tā tiek laista tirgū [5].

7. Saskaņā ar tās pirmo un otro apsvērumu tai, pirmkārt, jānovērš barjeras tirdzniecībā starp dalībvalstīm, pieņemot saskaņotas normas attiecībā uz rotaļlietu drošību, un, otrkārt, jānodrošina patērētāju, tai skaitā bērnu, efektīva aizsardzība pret risku, kas saistīts ar šo rotaļlietu lietošanu.

8. Kā nosaka Direktīvas 88/378 2. panta 1. punkts:

"Rotaļlietas var laist tirgū vienīgi tad, ja, lietojot paredzētā vai iespējamā veidā, tās neapdraud lietotāju vai trešo personu veselību un/vai drošību, ņemot vērā bērnu parastu uzvedību."

9. Direktīvas 3. pants šim nolūkam pieprasa no dalībvalstīm, lai tās "veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka rotaļlietas nelaiž tirgū, ja tās neatbilst drošības pamatprasībām, kas izklāstītas II pielikumā".

10. Šīs direktīvas II pielikums nosaka tostarp drošības pamatprasības attiecībā uz rotaļlietu ķīmiskajām īpašībām. No vienas puses, šī pielikuma II sadaļas 3. punkta 1. apakšpunkta otrā daļa nosaka apdraudējumus, kas saistīti ar rotaļlietu lietošanu, un pieprasa, lai attiecībā uz rotaļlietām visos gadījumos tiktu ievērotas Kopienu tiesību normu prasības par bīstamo vielu un preparātu lietošanu. Šis punkts ir formulēts šādi:

"1. Rotaļlietām jābūt izveidotām un konstruētām tā, lai [..] tās neapdraudētu veselību

5 — Saskaņā ar direktīvas 1. panta 1. punktu "rotaļlietas" ir "visi ražojumi vai materiāli, kas konstruēti vai acīmredzami paredzēti tam, lai ar tiem rotaļātos bērni, kas jaunāki par 14 gadiem". Šis direktīvas I pielikums uzskaita visus ražojumus, ko neatzīst par rotaļlietām.

vai neradītu fiziskas traumas, ja tās norij, ieelpo vai ar tām pieskaras ādai, gļotādām vai acīm.

0,6 µg kadmija,

[..]

Tām vienmēr jāatbilst attiecīgajiem Kopienas tiesību aktiem par dažu kategoriju ražojumiem vai par to lietošanas aizliegumiem un ierobežojumiem, vai par dažu bīstamu vielu un preparātu etiķetēm."

vai citu daudzumu, kas šīm vai citām vielām noteikts Kopienas tiesību aktos, pamatojoties uz zinātnes datiem.

11. No otras puses, šī pielikuma II sadaļas 3. punkta 2. apakšpunkta otrā daļa, ņemot vērā rotaļlietu ķīmiskās īpašības, paredz īpašus noteikumus attiecībā uz maksimālo kadmija biopieejamību rotaļlietās. Šis lielums tiek apzīmēts arī kā "zīšanas standarts" vai "šķīdināšanas standarts". Tas dod iespēju aprēķināt kadmija daudzumu dienā, ko varētu izdalīt rotaļlieta un ko organisms varētu uzņemt lietojot, ieelpojot, zīžot vai arī norijot rotaļlietu. 3. punkta 2. apakšpunkts ir šāds:

Šo vielu biopieejamība nozīmē šķīstošu toksiski bīstamu ekstraktu." [6]

2) Direktīva 91/338

"2. Lai aizsargātu bērnu veselību, dažādu vielu *biopieejamība*, ko rada rotaļlietu lietošana, nedrīkst pārsniegt šādu daudzumu dienā:

12. Direktīva 91/338 desmito reizi groza Padomes Direktīvu 76/769/EEK [7], kas nosaka saskaņotās normas attiecībā uz dažu bīstamu vielu un preparātu laišanas tirgū un lietošanas ierobežojumiem.

[..]

6 — Mans izcēlums.

7 — 1976. gada 27. jūlija Direktīva (OV L 262, 201. lpp.).

13. Direktīvas 76/769 1. panta 1. punkts nosaka:

"Neierobežojot citu attiecīgo Kopienas noteikumu piemērošanu, ar šo direktīvu ierobežo pielikumā iekļauto bīstamu vielu un preparātu laišanu tirgū un lietošanu Kopienas dalībvalstīs."

14. Direktīva 91/338 groza Direktīvu 76/769 tādējādi, ka ar to bīstamo vielu un preparātu, kuru laišana tirgū un lietošana pakļauta ierobežojumiem, saraksts tiek papildināts ar kadmiju.

15. Direktīvai 91/338 ir divi mērķi: pirmkārt, saskaņā ar tās pirmo un piekto apsvērumu, saskaņojot tiesību normas par izstrādājumu, kas satur kadmiju, laišanu tirgū un lietošanu, tā tiecas panākt labāku iekšējā tirgus darbību [8] un, otrkārt, saskaņā ar tās otro apsvērumu tā tiecas apkarot vides piesārņošanu ar kadmiju un perspektīvā aizsargāt iedzīvotāju veselību.

8 — Šo produktu saraksts ir ietverts minētās direktīvas pielikumā.

16. Direktīvas 91/338 1. pants ir izteikts šādi:

"Direktīvas 76/769/EEK I pielikumu groza, kā noteikts šīs direktīvas pielikumā. *Tomēr jaunie noteikumi neattiecas uz kadmiju saturošiem izstrādājumiem, uz kuriem jau attiecas citi Kopienas tiesību akti.*" [9]

17. Kā Tiesa uzsvēra savā 2002. gada 18. jūnija spriedumā lietā C-314/99 Nīderlande/Komisija [10], ar Direktīvu 91/338 tika iekļauts Direktīvas 76/769 I pielikumā jauns 24. punkts, kas noteiktam skaitam īpaši norādītu izstrādājumu uzskaita trīs kadmija un kadmija savienojumu piemērošanas veidus — kā krāsvielām, kā stabilizatoriem un virsmas apstrādei (kadmija uzklājumiem) [11] — un regulē to izmantošanu. Katram no šiem piemērošanas veidiem Direktīvas 91/338 pielikums nosaka kadmija satura maksimālo daudzumu, kas ļauj pasargāt visus iedzīvotājus no sekām, kas rodas, šai vielai nonākot vidē.

18. Šajā ziņā minētā 24. punkta 1.1. apakšpunkts nosaka, ka galaproduktu, kas krāsoti ar kadmiju, laišana tirgū pieļaujama tikai tad,

9 — Mans izcēlums.

10 — Lieta C-314/99 (*Recueil*, I-5521. lpp., 7. punkts).

11 — Skat. tā paša 24. punkta 1.1. apakšpunktu un 1.2. apakšpunktu, 2.1. apakšpunktu un 3. apakšpunktu.

ja kadmija saturs nepārsniedz 0,01 % no plastmasas materiāla masas. Citiem vārdiem sakot, lai produktu uz plastmasas materiāla bāzes laistu tirgū, tas nedrīkst saturēt vairāk kā 100 mg/kg kadmija.

B — *Valsts tiesiskais regulējums*

1) Regulējums par rotaļlietu drošību

19. Direktīva 88/378 Nīderlandē tika transponēta ar 1991. gada 29. maija Dekrētu par rotaļlietām, kas tika pieņemts, ieviešot Preču likumu (*Warenwetbesluit Speelgoed*) [12], kas nosaka noteikumus par rotaļlietu un noteiktu izstrādājumu bērniem drošību.

20. Dekrēta par rotaļlietām II pielikuma 11. punkts nosaka priekšrakstus par rotaļlietu drošību, kas satur bīstamās vielas un preparātus, un ierobežo kadmija biopieejamību ar 0,6 µg.

12 — *Stb. 1991*, 269. lpp., turpmāk tekstā — "Dekrēts par rotaļlietām".

2) Regulējums par bīstamajām vielām

21. Inkriminēto notikumu laikā 1990. gada 12. oktobra Dekrēta par kadmiju 2. panta 1. punkts, kas tika pieņemts, lai īstenotu Likumu par videi bīstamām vielām (*Cadmiumbesluit Wet milieugevaarlijke stoffen*) [13], aizliedza "izgatavot, importēt Nīderlandē, padarīt pieejamus trešām personām vai glabāt tirdzniecības noliktavās kadmiju saturošus izstrādājumus".

22. Saskaņā ar Dekrēta par kadmiju 1. panta a) apakšpunktu ar "kadmiju saturošiem izstrādājumiem" saprot "izstrādājumus, kuros kadmijs ir izmantots kā stabilizators, pigments vai pārklājuma slānis, kā arī izstrādājumus, kuros ir izmantoti mākslīgie materiāli vai krāsvielas, kur kadmija saturs pārsniedz 50 mg/kg".

II — Fakti un pamata prāva

23. 1999. gada 16. februārī *Inspectie Gezondheidsbescherming Waren en Veterinaire Zaken* (Veselības aizsardzības inspekcija preču

13 — *Stb. 1990*, turpmāk tekstā — "Dekrēts par kadmiju".

un veterināro izstrādājumu jomā) konfiscēja *Geharo* noliktavās rotaļlietu partiju. Šo preču pārbaude uzrādīja kadmija saturu vairāk nekā 100 mg/kg, kas pārkāpa Dekrēta par kadmiju 1. panta a) apakšpunktu, kas paredzēja maksimālo šīs vielas saturu 50 mg/kg.

24. Šie fakti bija pamats kriminālvajāšanas uzsākšanai pret *Geharo*, pamatojoties uz minētā dekrēta 2. pantu.

25. 2000. gada 3. jūlijā *Arrondissementsrechtbank te Zutphen* [Zitfenas rajona tiesa] tiesnesis, kas izskata krimināllietas, attaisnoja *Geharo* un nosprieda, ka Dekrēta par kadmiju 1. pantā paredzētā norma 50 mg/kg nebija piemērojama, jo pastāv sevišķais regulējums attiecībā uz rotaļlietu drošību. Pēc tiesneša domām, šajā gadījumā bija piemērojama Dekrētā par rotaļlietām paredzētā norma 0,6 µg kadmija. Ņemot vērā, ka rotaļlietu pārbaude neuzrādīja kadmija biopieejamību virs dekrētā noteiktās normas, tiesnesis nosprieda, ka nav pamata notiesājošam spriedumam.

26. Pēc *Openbaar Ministerie* [Ģenerālprokuratūra] apelācijas sūdzības *Gerechtshof te Arnhem* [Arnemas Apelācijas tiesa] kā kompetentā apelācijas iestāde atcēla *Arrondissementsrechtbank te Zutphen* spriedumu un, pamatojoties uz Dekrēta par kadmiju 2. pantu, ar 2002. gada 6. maija spriedumu notiesāja *Geharo*. *Gerechtshof te Arnhem* nosprieda, ka uz kadmiju saturošām rotaļlietām attiecas gan Direktīva 91/338, gan Direktīva 88/378. Tā nosprieda, ka Direktīvas 91/338 1. panta otrā teikuma redakcija attiecas tikai uz Kopienas tiesību aktiem, kuriem ir tas pats mērķis un/vai kuri izvirza tās pašas normas kā iepriekš minētā direktīva, ko nevar apstiprināt attiecībā uz Direktīvu 88/378. Tomēr, tā kā šī dekrēta 1. pantā noteiktais maksimālais kadmija saturs (50 mg/kg) atšķiras no Direktīvā 91/338 noteiktā (100 mg/kg), apelācijas tiesa pasludināja, ka minētais 1. pants nav piemērojams. Attiecīgi *Gerechtshof te Arnhem* notiesāja *Geharo*, pamatojoties uz iepriekš minētā dekrēta 2. pantu, un tikai par gadījumiem, kad kadmija saturs bija pārsniedzis 100 mg/kg.

27. Atsaucoties uz Direktīvas 91/338 1. panta otro teikumu, *Geharo* iesniedza kasācijas sūdzību *Hoge Raad der Nederlanden* [Nīderlandes Augstākā tiesa]. Pamatojot savu kasācijas sūdzību, šī sabiedrība norādīja, ka nacionālās tiesību normas ir pretrunā Kopienu tiesībām, jo Dekrētā par rotaļlietām un Dekrētā par kadmiju paredzētās normas esot piemērotas kumulatīvi, lai gan — kā tā apgalvo — piemērojamas esot tikai Direktīvas 88/378 normas, nevis Direktīvā 91/338 paredzētās normas.

III — Prejudiciālais jautājums

28. Lai noteiktu, vai pret *Geharo* uzsāktās kriminālvajāšanas pamats atbilst Kopienu tiesībām, *Hoge Raad der Nederlanden* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"Vai Direktīvas 91/338/EEK (Direktīvas par kadmiju) 1. panta otrais teikums ir uzskatāms par šķērsli tam, ka tajā ietvertie standarti attiecībā uz kadmija saturu (gala) izstrādājumos un to sastāvdaļās, kas ietverti šās direktīvas pielikumā, ir piemērojami rotaļlietām Direktīvas 88/378/EEK (Direktīvas par rotaļlietām) izpratnē?"

29. Ar šo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 91/338 1. panta otrais teikums interpretējams tādējādi, ka tas iestājas pret to, ka šajā direktīvā paredzētais aizliegums pārdot izstrādājumus, kuros kadmija saturs pārsniedz 0,01 % no plastmasas materiāla masas, tiek piemērots tādiem produktiem kā rotaļlietām, tā kā to pārdošana jau ir pakļauta Direktīvā 88/378 paredzētajām biopieejamības normām.

IV — Analīze

30. Tāpat kā Nīderlandes, Grieķijas, Somijas un Zviedrijas valdība es uzskatu, ka Direktīvas 91/338 1. panta otrais teikums ir interpretējams tādējādi, ka tas neiestājas pret to, ka tajā ietvertais aizliegums pārdot izstrādājumus, kuros kadmija saturs pārsniedz 0,01 % no plastmasas materiāla masas, ir piemērojams rotaļlietām, uz kurām attiecas Direktīva 88/378.

31. Lai noskaidrotu Direktīvas 91/338 1. panta otrā teikuma nozīmi, es aplūkošu, pirmkārt, tā redakciju, otrkārt, Kopienu regulējuma par ierobežojumiem laist tirgū un lietot bīstamās vielas un preparātus vispārējo sistēmu saistībā ar Direktīvas 88/378 vispārējo sistēmu un, treškārt, mērķus, kas izvirzīti Direktīvā 91/338, no vienas puses, un Direktīvā 88/378, no otras puses.

A — *Direktīvas 91/338 1. panta otrā teikuma redakcija*

32. Es atgādināšu, ka Direktīvas 91/338 1. panta otrais teikums nosaka, ka "[..] jaunie noteikumi (ko tie nosaka attiecībā uz maksimālo kadmija saturu) neattiecas uz

kadmiju saturošiem izstrādājumiem, *uz kuriem jau attiecas citi Kopienas tiesību akti*" [14].

33. Saskaņā ar tā redakciju šo teikumu varētu interpretēt tādējādi, ka tas izslēgtu Direktīvas 91/338 normu piemērošanu attiecībā uz kadmiju saturošiem izstrādājumiem, uz kuriem attiecas jebkāds cits līdz šim pastāvošs Kopienu regulējums, neatkarīgi no to normu satura vai mērķa.

34. Tomēr būtu nesamērīgi šim 1. pantam piešķirt tik vispārīgu piemērošanas jomu. Būtībā, manuprāt, šāda interpretācija neiztur pārbaudi saistībā ar vispārējo Kopienu regulējuma sistēmu attiecībā uz, pirmkārt, ierobežojumiem laist tirgū un lietot bīstamās vielas un preparātus, kā arī, otrkārt, rotaļlietu drošību un Direktīvu 91/338 un 88/378 sasniedzamo mērķu analīzi.

B — *Kopienas regulējuma vispārējā sistēma par ierobežojumiem laist tirgū un lietot bīstamās vielas un preparātus saistībā ar Direktīvas 88/378 vispārējo sistēmu*

35. Attiecīgā regulējuma vispārējās sistēmas uzmanīga analīze man ļauj konstatēt, ka sākotnēji Kopienu likumdevēja paredzētais mērķis bija to normu kumulatīva piemērošana, kas paredzētas, lai kontrolētu un ierobežotu bīstamo vielu un preparātu, tostarp to, kas satur kadmiju, lietošanu.

36. Pirmkārt, Direktīvas 76/769 1. pants skaidri norāda, ka ierobežojumi, kuri tiek pieņemti attiecībā uz to izstrādājumu pārdošanu, kuri satur bīstamas vielas un preparātus, jāpiemēro, "neierobežojot citu attiecīgo Kopienas noteikumu piemērošanu" [15].

37. Otrkārt, Direktīva 88/378 par rotaļlietu drošību prasa, lai attiecībā uz šiem izstrādājumiem tiktu ievērotas ne tikai šajā Direktīvā noteiktās prasības, bet arī papildu ierobežojumi, kuri tika pieņemti ar Kopienu tiesību normām par bīstamo vielu un preparātu lietošanu, tostarp ar Direktīvu 91/338. Es atgādinu, ka Direktīvas 88/378 II pielikuma II sadaļas 3. punkta 1. apakšpunkta otrā daļa paredz, ka rotaļlietai "[..] *vienmēr* jāatbilst *attiecīgajiem* Kopienas tiesību aktiem par dažu kategoriju ražojumiem vai par to

14 — Mans izcēlums.

15 — Kā atzīmēja Eiropas Parlaments savā 1975. gada 21. februāra rezolūcijā attiecībā uz Eiropas Kopienu Komisijas priekšlikumu Padomei par Direktīvu par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz dažu bīstamu vielu un preparātu tirgū laišanas un lietošanas ierobežojumiem (OV 1975, C 60, 49. lpp.), šis priekšlikums ir "nepieciešams papildinājums esošajām Direktīvām, kuras jau ir piemērojamas bīstamo vielu un preparātu sektoram".

lietošanas aizliegumiem un *ierobežojumiem*, vai par dažu bīstamu vielu un preparātu etiķetēm" [16]. Izteiciena "vienmēr" izmantošana mani vedina uz domām, ka šāds pienākums ir iecerēts kā sistemātisks.

38. Manuprāt, ir skaidrs, ka jautājums par to normu, kas attiecas uz ierobežojumiem lietot bīstamās vielas un preparātus, kumulatīvu piemērošanu rodas tikai tad, kad šiem aktiem ir atšķirīgs normatīvais nolūks. Tā tas ir šajā lietā.

39. Būtībā es konstatēju, ka Direktīvā 91/338 noteiktais standarts attiecas uz atšķirīgu atskaites lielumu salīdzinājumā ar to, ko Kopienu likumdevējs pārņēmis Direktīvā 88/378.

40. Kā es jau minēju iepriekš, Direktīva 91/338 izstrādājumu, kas tiek krāsoti ar kadmiju saturošu krāsu, pārdošanu ierobežo ar standartu ievērošanu attiecībā uz maksimālo kadmija *daudzumu*, ko drīkt saturēt izstrādājums (0,01 % no plastmasas materiāla masas). Šo standartu sauc arī par "svara standartu".

41. Kas attiecas uz Direktīvu 88/378, vēlos atgādināt, ka tās II pielikuma II sadaļas 3. punkta 2. apakšpunkta pirmā daļa nosaka maksimālo kadmija *biopieejamības* lielumu (0,6 µg), lai aizsargātu rotaļlietu lietotāju no apdraudējuma, ko var radīt izstrādājuma ķīmiskās īpašības. Kā jau norādīju, šis standarts, saukts par "zīšanas standartu" vai "šķīdināšanas standartu", dod iespēju aprēķināt tikai organisma spēju uzņemt un absorbēt vielu — šajā gadījumā kadmiju, bet neļauj aprēķināt kadmija saturu izstrādājumos.

42. Tādēļ jākonstatē, ka Direktīvās 91/338 un 88/378 noteiktie standarti tiek definēti, ņemot vērā atšķirīgus atskaites lielumus (attiecīgi — kvantitāti un biopieejamību), kas tiek noteikti atbilstoši mērķiem, ko vēlas sasniegt Kopienas likumdevējs. Parasti šie standarti var tikt piemēroti kumulatīvi.

43. Turklāt Eiropas Kopienu Komisija savās 3. pamatnostādnēs par Direktīvas 88/378/EEK par rotaļlietu drošību piemērošanu pauda uzskatu, ka iepriekš minētie standarti ir piemērojami kumulatīvi [17]. Saskaņā ar šīm pamatnostādnēm minētajā direktīvā "tiek

16 — Mans izcēlums.

17 — Skat. interneta mājas lapu: http://www.europa.eu.int/comm/enterprise/toys/documents/gd003_fr.pdf.

noteikta prasība, ka rotaļlietām visos gadījumos ir jāatbilst noteiktām Kopienu tiesību normām par ķīmiskajām vielām (Pielikums II.II.3). Tādēļ papildus Direktīvā 88/378/EEK noteiktās kadmija biopieejamības normas dienā — 0,6 µg — ievērošanai rotaļlietām jāatbilst papildu ierobežojumiem, kuri tika noteikti Direktīvā 91/338/EEK tiktāl, ciktāl attiecīgās rotaļlietas tika izgatavotas no vielām un preparātiem, uz kuriem attiecas Direktīva 91/338/EEK (galvenokārt plastmasas)".

44. Tādēļ es uzskatu, ka Kopienu tiesību normu vispārējā sistēma attiecībā uz bīstamo vielu un preparātu laišanu tirgū un lietošanas ierobežojumiem, no vienas puses, un uz rotaļlietu drošību, no otras puses, norāda uz to, ka standartus, kurus Direktīva 91/338 nosaka attiecībā uz maksimāli pieļaujamo kadmija saturu izstrādājumos, un tos, kuri tika noteikti Direktīvā 88/378 attiecībā uz maksimāli pieļaujamo kadmija biopieejamību rotaļlietās, piemēro kumulatīvi.

C — Direktīvas 91/338 un Direktīvas 88/378 mērķi

45. Manuprāt, Direktīvas 91/338 mērķi, kas nemaz nav pretrunā šādai interpretācijai, prasa, lai tajā noteiktais aizliegums pārdot izstrādājumus, kuros kadmija saturs pārsniedz 0,01 % no plastmasas materiāla masas, tiktu piemērots rotaļlietām, uz kurām attiecas Direktīva 88/378.

46. Atgādināšu, ka Direktīvai 91/338 ir divējāds mērķis. No vienas puses, saskaņā ar tās pirmo un piekto apsvērumu tā paredz saskaņot valsts tiesību normas par izstrādājumu, kas satur kadmiju, laišanu tirgū un lietošanu. No otras puses, saskaņā ar otro apsvērumu tā paredz pasargāt vidi no kaitīgās ietekmes, ko izraisa kadmija nonākšana ekosistēmā, un ilgtermiņā aizsargāt cilvēku veselību un dzīves kvalitāti [18].

47. Direktīvas 91/338 1. panta otrā teikuma piemērojamība ir nosakāma, ņemot vērā šos divus mērķus.

48. Pirmkārt, es uzskatu, ka, veicot vienkāršu apstrīdētās tiesību normas gramatisko interpretāciju, minētai direktīvai acīmredzami zustu jebkāda lietderīgā iedarbība vai arī būtiska tās daļa, it īpaši ņemot vērā tās mērķi saskaņot tiesību aktus.

18 — Šajā sakarā jāatzīmē, ka saskaņā ar Direktīvas 76/769 pirmo, otro un trešo apsvērumu direktīvai ir "jāaizsargā sabiedrība", "jādod ieguldījums vides aizsardzībā pret visām vielām un preparātiem, kam ir ekotoksiskās īpašības vai kas varētu piesārņot vidi" un visbeidzot tās mērķis ir "atjaunot, saglabāt un uzlabot cilvēku dzīves kvalitāti".

49. Tā kā Direktīvas 91/338 mērķis ir saskaņot tiesību normas par kadmiju saturošu izstrādājumu laišanas tirgū un lietošanas ierobežojumiem, manuprāt, ir acīmredzams, ka šis mērķis būtu būtiski apdraudēts, ja tajā noteiktie standarti neatkarīgi no to normatīvā satura vai mērķa netiktu attiecināti uz kadmiju saturošiem izstrādājumiem, uz kuriem attiecas kāds cits iepriekš pastāvošs Kopienu regulējums.

50. Tā, piemēram, nevar izslēgt to standartu piemērošanu, kas ir noteikti Direktīvā 91/338, un prasa ierobežot izstrādājumu ar paaugstinātu kadmija saturu laišanu tirgū tāpēc, ka pastāv līdz šim pieņemti Kopienu tiesību akti, kuri, piemēram, regulē iztrādājumu marķējumu vai, līdzīgi pamata lietas gadījumam, ierobežo kadmija biopieejamību rotaļlietās. Šāda interpretācija būtu acīmredzami nelietderīga un pretrunā Kopienu likumdevēja mērķim saskaņot tiesību aktus.

51. Otrkārt, man šķiet, ka Direktīvas 91/338 nepiemērošana, argumentējot to ar faktu, ka ir piemērojama Direktīva 88/378, ir pretrunā pašiem Direktīvas 91/338 vides aizsardzības mērķiem.

52. Direktīvas 91/338 mērķi tikai daļēji saskan ar mērķiem, kuri noteikti Direktīvā 88/378. Tādējādi Direktīva 88/378 paredz sargāt rotaļlietu lietotāju veselību un drošību, bet Direktīva 91/338 vispirms ir daļa no Kopienas darbības programmas, kas vērsta uz cīņu pret vides piesārņojumu ar kadmiju. Šīs direktīvas mērķis ir cilvēku veselības aizsardzība vienīgi ilgterminā.

53. Tādēļ, ja Direktīvu 91/338 nepiemēro attiecībā uz rotaļlietām, kas ilgterminā var radīt videi kaitīgus atkritumus, rodas pretruna ar Kopienu likumdevēja sasniedzamajiem mērķiem.

54. Lai gan attiecīgās rotaļlietas pamata lietā atbilst Direktīvā 88/378 izvirzītajām drošības prasībām, tomēr tās satur kadmiju, kas pārsniedz Direktīvā 91/338 noteikto pieļaujamo lielumu. Šīs direktīvas nepiemērošana tādējādi varētu radīt situāciju, kurā būtu atļauts pārdot rotaļlietu ar augstu kadmija saturu, ja vien tas nepārsniegtu kadmija saturs šajā rotaļlietā nepārsniegtu Direktīvā 88/378 noteikto ierobežojumu. Šāds izstrādājums, lai arī tas atbilstu tiesību aktiem par rotaļlietu drošību, neatbilstu Direktīvas 91/338 mērķiem un vides aizsardzības un vides kvalitātes uzlabošanas prasībām, kuras paredzētas EKL 2. pantā un 174. panta 1. punktā [19].

19 — EKL 174. panta 1. punktā ir precizēts, ka Kopienas vides politikai vajag ne tikai "saglabāt, aizsargāt un uzlabot vides kvalitāti", bet arī "aizsargāt cilvēku veselību".

55. Tādējādi Direktīva 91/338 ir būtisks papildinājums Direktīvas 88/378 piemērošanai. Tā pierādījumam ir jāatzīmē, ka Kopienu likumdevējs papildus Direktīvā 88/378 noteiktajiem standartiem attiecībā uz kadmija biopieejamību prasa piemērot arī papildu ierobežojumus, kas ir noteikti Kopienu tiesību aktos par ierobežojumiem bīstamo vielu un preparātu lietošanā, tostarp Direktīvā 91/338.

56. Šajos apstākļos es uzskatu, ka uz rotaļlietām ir jāattiecina ne tikai Direktīvas 88/378 par rotaļlietu drošību prasības, bet arī papildu ierobežojumi, kas noteikti Direktīvā 91/338 attiecībā uz bīstamo vielu un preparātu laišanas tirgū un lietošanas ierobežojumiem. Manuprāt, tikai kumulatīva šo direktīvu piemērošana apmierina ar vides aizsardzību un sabiedrības veselību saistītās prasības, kas noteiktas abu šo direktīvu preambulās un paredzētas EK līgumā.

57. Tādēļ es uzskatu, ka Direktīvas 91/338 mērķi prasa, lai aizliegums pārdot izstrādājumus, kuros kadmija saturs pārsniedz 0,01 % no plastmasas materiāla masas, ir piemērojams rotaļlietām, uz kurām attiecas Direktīva 88/378.

58. Tādēļ, ņemot vērā iepriekš minēto, es uzskatu, ka Direktīvas 91/338 1. panta otrais teikums jāinterpretē tādējādi, ka šīs direktīvas standarti nav attiecināmi uz kadmiju saturošiem izstrādājumiem, uz ko jau attiecas citas Kopienu tiesību normas, *kurām ir līdzīgs normatīvais mērķis*, proti, kurās attiecīgā izstrādājuma laišana tirgū ir atkarīga no standartu ievērošanas attiecībā uz maksimālo kadmija saturu [20].

59. Ievērojot visus šos apsvērumus, es piedāvāju Tiesai atbildēt uz *Hoge Raad der Nederlanden* uzdoto prejudiciālo jautājumu tādējādi, ka Direktīvas 91/338 1. panta otrais teikums neiestājas pret to, ka tajā paredzētais aizliegums pārdot izstrādājumus, kuros kadmija saturs pārsniedz 0,01 % no plastmasas materiāla masas, ir piemērojams rotaļlietām, uz kurām attiecas Direktīva 88/378.

20 — Skat., piemēram, Padomes 1991. gada 18. marta Direktīvas 91/157/EEK par baterijām un akumulatoriem, kuros ir dažas bīstamas vielas (OV L 78, 38. lpp.), I pielikuma 1. punktu, kas aizliedz laist apgrozībā baterijas un akumulatorus, kurās pēc svara ir vairāk nekā 0,025 % kadmija, kā arī Padomes 1988. gada 22. jūnija Direktīvas 88/388/EEK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz aromatizētājiem, ko izmanto pārtikā un izejmateriālos to ražošanai (OV L 184, 61. lpp.), 4. panta a) apakšpunkta otro ievilkumu, kas aizliedz tirgot un izmantot aromatizētājus, kas satur vairāk nekā 1 mg/kg kadmija.

V — Secinājumi

60. Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, es piedāvāju Tiesai atbildēt uz *Hoge Raad der Nederlanden* uzdoto prejudiciālo jautājumu šādi:

"Padomes 1991. gada 18. jūnija Direktīvas 91/338/EEK, ar ko desmito reizi groza Direktīvu 76/769/EEK par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz dažu bīstamu vielu un preparātu tirgū laišanas un lietošanas ierobežojumiem, 1. panta otrais teikums ir jāinterpretē tā, ka tas neiestājas pret to, ka šajā direktīvā paredzētais aizliegums pārdot izstrādājumus, kuros kadmija saturs pārsniedz 0,01 % no plastmasas materiāla masas, ir piemērojams rotaļlietām, uz kurām attiecas Padomes 1988. gada 3. maija Direktīva 88/378/EEK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz rotaļlietu drošību."